

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego

Źródło:

Rolnik Ekonomista Rok 4 1929 Tom 6 numer 11, strony 655-656

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

wyrównać z biegiem czasu straty wojenne w pogłowie nierogacizny. Duże znaczenie dla tej gałęzi produkcji miałyby niewątpliwie pewne ustabilizowanie się cen bekonów na rynku angielskim.

J. St.

Kronika krajowa.

A. Finanse i kredyt:

Kronika finansowa. Tendencja dla dewiz w okresie sprawozdawczym (od 8. V. do 23. V.) miała charakter niejednorodności. Pewna wyższa, obserwowana w połowie miesiąca ustąpiła w drugiej połowie maja niewielkiej niższe. Jak zwykle obroty dewizami pokrywane były w przeważającej części przez Bank Polski przy niewielkim tylko udziale banków prywatnych.

Londyn w omawianym okresie notowano po kursie: 43,27³/₄, 43,27, 43,26¹/₄, 43,25³/₄. New York notowano bez zmiany po kursie 8,90; Paryż — 34,84³/₄, 34,83¹/₂, 34,85; Pragę — 26,38¹/₄, 26,39, 26,38¹/₂; Szwajcarię — 171,77¹/₂—171,76; Wiedeń — 125,26, 125,30, 125,26.

W obrotach międzybankowych notowano: Gdańsk — 172,99—172,89; Berlin — 211,61—211,41—212,25; dolar — 8,92¹/₂—8,88¹/₂; złoto — 4,60, 4,61, 4,58³/₄ za rubla; czes. woniec — 1,61, 1,68¹/₄, 1,70; New York kabeł — 8,92.

Na giełdzie papierów procentowych notowano bez zmian 7% listy zastawne Państwowego Banku Rolnego; 7% listy zastawne i 7% obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego po kursie 83,25 za list 100-złotowy. Również nie uległy zmianom notowania 8% listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego, 8% listów zastawnych i 8% obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego (94% ich wartości nominalnej). 8% listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w okresie sprawozdawczym nie notowano.

8% dolarowe listy zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego notowano po kursie 93¹/₂—93³/₄% przy dewizie 8,90.

Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego. Dnia 26 kwietnia 1929 r. odbył się Sejmik Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, na którym p. dyrektor Scheffs referował sprawozdanie z czynności i bilansu Banku, które tutaj w skróceniu podajemy. Trzy ważne momenty w życiu gospodarczym, a szczególnie finansowym nabawiły nas w roku sprawozdawczym 1928 pewnych obaw.

Po pierwsze — bierny bilans handlowy, po drugie — depresja na światowym rynku zbożowym, po trzecie — ciasnota na rynku pieniężnym. Jakkolwiek skutki biernego bilansu handlowego złagodzone zostały dopływem długoterminowych kredytów z zagranicy, to przecież rolnictwo z przykrością stwierdzić musiało, że ujemny stan tegoż bilansu spowodowany został w wielkiej mierze spowodowaniem ze szkoda dla rolnictwa w nadmiernych ilościach zboża zagranicznego. Niekorzystna konjunktura na rynku zbożowym i nadmierny spadek cen spowodowały ogromny zastój i nie- możność sprzedaży produktów rolniczych, który to objaw jeszcze spotęgowany został ciasnotą na rynku pieniężnym.

Wszystkie te momenty odbiły się naturalnie ujemnie na rozwoju bankowym. W szczególności dopływ kapitałów obcych jak również wzrost kapitalizacji nie poszły w roku sprawozdawczym pożądanym tempem. Mimo to obroty Banku Ziemstwa wynosiły 621 milionów złotych wobec 471 milionów w roku poprzednim. Kapitał zakładowy podniesiony został w myśl wymogów nowego prawa bankowego do wysokości zł. 1.500.000 (wobec zł. 600.000 w roku poprzednim). Rezerwy bankowe wzrosły do 432.000 złotych (wobec 103.000 zł. w roku poprzednim), czyli razem wynoszą kapitały własne zł. 1.932.000.

Największe obroty Banku Ziemstwa wykazują papiery wartościowe, a w szczególności listy zastawne ziemstwa. W ciągu roku ulokował Bank zagranicą dol. 1.500.000 8% listów dolarowych oraz w kraju dol. 460.000 — 8% listów dolarowych. Obroty w 6% listach żytnich wykazały cyfrę 183.000 ctr. mtr. oraz obroty w 4% listach konseryjnych cyfrę nom. zł. 3,6 milj.

Działalność kredytowa Banku uwydatnia się w sumie zdyskontowanych weksli na 12,5 milionów złotych oraz kredytów w rachunkach bieżących w wysokości 4,2 milionów złotych. Ogółem było kredytów udzielonych 16,7 milionów złotych.

Wyżej nakreślona niepomysłna konjunktura na rynku pieniężnym jak również stagnacja na rynku zbożowym przyczyniły się do słabszego wzrostu wkładów. To samo spowodowała w wielkiej mierze nieszczęsna instrukcja Ministra Skarbu z 29. XII 1927 r. dla t. zw. biur informacyjnych, która wypędziła z kraju setki milionów złotych. Ogólna suma wkładów wynosiła z końcem roku sprawozdawczego 7,8 milionów złotych. Bank zawsze trzymał się zasady, aby w stosunku do płatnych zobowiązań mieć w odpowiedniej ilości płynne kapitały. Następstwem tego żaden klient Banku nie czekał nigdy na wypłatę gotówki, a z drugiej strony nie spotkał się nikt z odmową kredytu, kto przedłożył odpowiadające Bankowi zabezpieczenie.

Jeżeli doradca finansowy p. Dewey z okazji omawiania biernego bilansu handlowego wyraził się, że najlepszym sposobem poprawy tego bilansu jest rozwój rolnictwa, przemysłu rolniczego i tych gałęzi przemysłu, które mają dłuższe doświadczenie, to spodziewać się należy, że słowa te znajdą odpowiedni oddźwięk w sferach rządowych w kierunku popierania i podniesienia rolnictwa, z którym pójdzie ogólny rozkwit życia gospodarczego.

Propozycja podziału zysków za rok 1928, wynoszących zł. 646.225,89 przyjęta została w sposób następujący:

1) na kapitał zapasowy	zł 133.863,82
2) na konto wpłat na kapitał zakładowy	zł 460.000,—
3) na rezerwę specjalną	zł 52.358,—

B. Podatki.

Zwolnienie eksportu żyta od podatku obrotowego. Na zasadzie art. 94 p. 1 ustawy z dn. 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. R. P. Nr. 79, poz. 550) Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu okólnikiem Nr. 271 L. D. V 3.610/4/29 z dn. 4. V. 1929 r. zawiesiło pobór podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od transakcyj eksportowych żytem, dokonanych w okresie od 1 maja do 1 sierpnia 1929 r., pod warunkiem uskutecznienia wywozu poza polski obszar celny najpóźniej do dn. 1 września 1929 r.

Ulga powyższa ma być stosowana przy ścisłym przestrzeganiu przepisów ustępu pierwszego § 9 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 8 sierpnia 1925 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 82, poz. 560).

Pobór w 1929/30 r. nadzwyczajnego dodatku do podatków i opłat stemplowych. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 30 marca 1929 r. na zasadzie art. 10 ustawy skarbowej z dn. 25 marca 1929 r. zarządza pobieranie w okresie od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r. nadzwyczajnego dodatku w wysokości 10% do uiszczanych w tym okresie podatków bezpośrednich, podatków pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jako też do wpłacanych względnie przymusowo ściąganych w tym samym okresie zaległości wyżej wymienionych danin.

Powyższy nadzwyczajny dodatek nie będzie pobierany do podatku dochodowego od uposażeń służbowych, podatku od lokali i placów niezabudowanych, podatku majątkowego, daniny lasowej, opłat stemplowych, przewidzianych w art. 102 ustawy